

UHMM...
(BIJNA) 18?

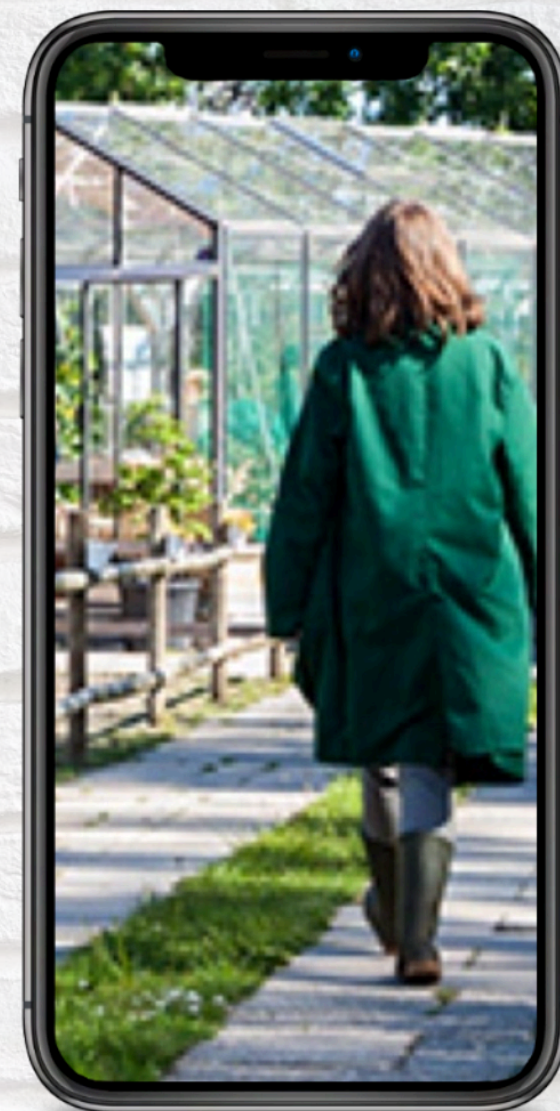
GSG HET SEGMENT

<https://segmentgouda.nl/>

ALLE VERANDERINGEN
OP EEN RIJTJE

1. Voorwoord Arian
2. Bijna volwassen
3. DigiD
4. Geldzaken
5. Bewind voering, mentorschap en curatele
6. Wonen
7. Verzekeringen
8. Donorregister
9. Werken en/of leren
10. Nazorg en activiteiten
11. Checklist
12. Handige websites

INHOUD

VOORWOORD

Beste leerling,

Je zit in de bovenbouw van een school voor Praktijkonderwijs. Op GsG Het Segment wel te verstaan! Je gaat bijna van school om te gaan werken of een vervolgopleiding te doen.

Een periode op school waarin je hard hebt gewerkt om jezelf te leren kennen én uit te vinden wat het beste bij je past en je interesse heeft. Je hebt een uitstroomrichting gekozen die leidt naar werk waar je gelukkig van wordt en dat bij jou past.

Als je van school gaat, ben je (bijna) 18 jaar. 18 is de leeftijd waarop je officieel volwassen bent. Dit betekent dat je met veel 'volwassen zaken' te maken krijgt.

Daar bereiden we je zo goed mogelijk op voor.

De docenten én je mentor doen dat samen met jou en je ouder(s)/verzorger(s).

In dit boekje staat veel informatie over zaken waarmee je in je (werkende) leven te maken krijgt. In de uitstroomfase neemt de mentor deze informatie met je door.

Je krijgt dit boekje ook mee als je de school verlaat. We hopen dat het je helpt om goede keuzes te maken en dat je gelukkig wordt in je werk en in je leven.

Heel veel succes! En als er iets is...je kunt altijd terug komen. We helpen je graag!

Vriendelijke groet,

Marieke Haanschoten

directeur

BIJNA VOLWASSEN

Je bent (bijna) 18 jaar.

Op die leeftijd ben je voor de wet volwassen. Je moet dan een aantal zaken zelf regelen. Er verandert vooral veel op financieel gebied.

Je mag nu zelf beslissingen nemen over geldzaken. Je kunt zonder toestemming abonnementen afsluiten. Je bent zelf verantwoordelijk voor eventuele schulden, betalingsachterstanden en afgesloten contracten. Dat is een grote verantwoordelijkheid.

Je ouder(s)/verzorger(s) kunnen je bij financiële beslissingen helpen. Je kunt ook hulp vragen van school of MEE.

(Ben je tussen de 18 en 21 jaar? Dan zijn je ouder(s)/verzorger(s) nog wél onderhoudsplichtig. Dat betekent dat ze er nog steeds verantwoordelijk voor zijn dat je onderdak, kleding, voeding, scholing en medische hulp krijgt.)

DIGID

5

Bij de overheid kun je veel zaken via internet regelen. Omdat het belangrijke zaken zijn, wil de overheid kunnen zien dat jij het bent. Anders gezegd: je moet jezelf op internet kunnen identificeren.

Hoe weet de overheid dat jij het bent en niet iemand anders? Daarvoor is DigiD bedacht. DigiD betekent 'Digitale identiteit'.

Je hebt een DigiD nodig om te kunnen inloggen op websites van de overheid. Bijvoorbeeld van de gemeente, het UWV, de Sociale Verzekeringsbank, de politie en de Belastingdienst. Je kunt je DigiD ook gebruiken in het ziekenhuis, bij de apotheek of voor je zorgverzekering.

Je DigiD bestaat uit een gebruikersnaam en een wachtwoord dat je zelf kiest. Op de website digid.uabc.nl (geen www!) wordt uitgelegd wat DigiD is en hoe je het kunt aanvragen. Ook kun je daar oefenen met het aanvragen. Het aanvragen van een DigiD is gratis.

HULP
NODIG?

School en **MEE** kunnen je hierbij helpen

Wil je uitleg over DigiD?
Scan de QR-code met je camera app

GELDZAKEN

**DE VOLGENDE ONDERWERPEN ZIJN BELANGRIJK
ALS HET OM GELD GAAT:**

- > LOON
- > SPAREN
- > OMGAAN MET GELD
- > BANKREKENING
- > OVEREENKOMSTEN
- > EINDE KINDERBIJSLAG EN TEGEMOETKOMING SCHOLIEREN

Loon

Je gaat straks werken, of misschien werk je nu al. Je hebt dan recht op loon, dat je ontvangt op je bankrekening.

Tussen je 15e en 23e jaar heb je sowieso recht op het minimumjeugdloon. Dat is wat iedere werkgever in Nederland minimaal moet betalen.

Het minimumjeugdloon is vastgesteld als een bruto bedrag. Dat wil zeggen dat er nog belasting en premies afgaan. Het loon dat je op je rekening krijgt, noemen we nettoloon. Soms verdien je meer dan het minimumjeugdloon. In sommige branches is dat afgesproken in een cao.

De hoogte van je loon hangt ook af van het aantal uren dat je werkt. Maximaal is dat 36, 38 of 40 uur per week, afhankelijk van je werkgever.

BELASTINGAANGIFTE

Je betaalt vaak meer belasting over je loon dan uiteindelijk hoeft. Daardoor kun je misschien geld terugkrijgen van de Belastingdienst. Vul daarom één keer per jaar je belastingaangifte in. Dit kan via: www.belastingdienst.nl

7

Sparen

Sparen is het opzij zetten van geld. Als je spaart, zet je op een bankrekening geld opzij voor een grote uitgave of voor noodgevallen. Dat is belangrijk, want als dan bijvoorbeeld je mobiele telefoon kapot gaat, heb je genoeg geld om een nieuwe te betalen. Dan hoef je geen geld te lenen. **Zo voorkom je schulden.**

OMGAAN MET GELD

RECLAME

Bedrijven maken reclame om ervoor te zorgen dat jij hun producten koopt. Reclame kom je elke dag tegen. Niet alleen op tv; het is overal om je heen:

- > op de computer
- > in de bushalte
- > in etalages
- > op je telefoon.

Denk goed na of je een product echt nodig hebt, voordat je het koopt. Pas op met aanbiedingen. Ze lijken vaak mooier dan ze zijn

LENEN

Lenen kost altijd geld. Als je leent, moet je rente betalen. Je moet dus meer geld terugbetalen dan je hebt geleend.

Lenen gaat tegenwoordig erg makkelijk. Daarom is het belangrijk om de gevaren van lenen te kennen. Wanneer je geld leent en niet op tijd terugbetaalt, krijg je schulden.

ZELF AANSPRAKELIJK VOOR SCHULDEN

Volwassen worden heeft niet alleen maar voordelen. Wanneer je 18 jaar bent, ben je ook aansprakelijk voor je eigen schulden. Pas dus op met het afsluiten van leningen. Alle financiële gevolgen komen voor jouw rekening (en gaan van jouw bankrekening af).

Schulden kunnen worden opgeëist door degene die het geld moet ontvangen. Er kan dan beslag worden gelegd op je spullen. Eventueel worden je spullen verkocht.

Als je leent, word je geregistreerd in het Bureau Krediet Registratie (BKR). Als je niet precies weet waar je schulden hebt en hoeveel, kun je dat opvragen bij het BKR: www.bkr.nl.

The logo for MEE, consisting of the letters 'MEE' in white, bold, sans-serif font, set against a solid orange rectangular background.

HEB JE VRAGEN?

In dit boekje zeggen we vaak:

School en kunnen je hierbij helpen

MEE is een organisatie die mensen met een hulpvraag helpt om mee te doen in de samenleving. Je kunt er bijvoorbeeld terecht met vragen over school, werk, zelfstandig wonen, gezondheid, sporten en het omgaan met regels en geld.

Jij kunt terecht bij MEE Gouda. Het bezoekadres is: Tielweg 3 in Gouda.

☎ 0182 520333 of mailen naar servicebureau.mh@meeplus.nl

Of kijk bij de veelgestelde vragen op www.mee.nl

☎ 0900 999 8888

SCHOOL EN MEE

SCHULDHULPVERLENING

Schulden hebben is erg vervelend. Als je rekeningen niet meer kunt betalen of als je onvoldoende geld overhoudt om van te leven geeft dit spanning. Durf om hulp te vragen! Dit kun je bijvoorbeeld doen bij het Leger des Heils (www.legerdesheils.nl) of bij het Sociaal Plein van de gemeente waar je woont. School kan je hierbij ook helpen.

BANKREKENING

Voor bijna alle geldzaken heb je een bankrekening nodig. Met een bankrekening kun je:

- > loon ontvangen
- > sparen
- > rekeningen betalen
- > huurtoeslag ontvangen
- > zorgtoeslag ontvangen
- > tegemoetkoming scholieren ontvangen
- > studiefinanciering ontvangen.

Je kunt een bankrekening openen bij verschillende banken, zowel online als bij een bankkantoor in je buurt.

GELDZAKEN

HULP
NODIG?

School en **MEE** kunnen je hierbij helpen

OVEREENKOMSTEN

**Als je 18 wordt, mag je overeenkomsten afsluiten.
Er zijn verschillende soorten overeenkomsten,
zoals:**

- > abonnementen**
- > contracten**
- > koopovereenkomsten**
- > leningen**

Een overeenkomst is een grote verantwoordelijkheid. Stel, je neemt een abonnement voor je telefoon. Dan moet je 12 of 24 maanden lang een vast bedrag per maand betalen. Je zit dus voor een lange tijd aan de overeenkomst vast.

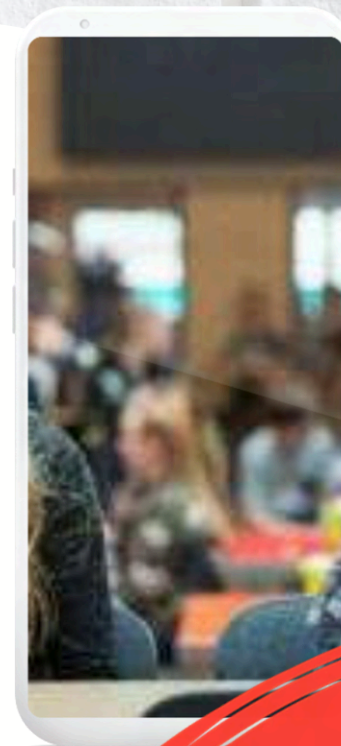
Voor je een overeenkomst sluit, moet je goed nadenken.

- > Heb ik het wel nodig?
- > Kan ik het bedrag iedere maand betalen?

EINDE KINDERBIJSLAG

De overheid betaalt mee aan de kosten voor opvoeding en verzorging van kinderen van 0 tot 18 jaar. Dit is de kinderbijslag. Deze eindigt wanneer je 18 jaar wordt. Je ouder(s)/verzorger(s) krijgen dat geld dus niet meer.

TEGEMOETKOMING SCHOLIEREN

Je ouder(s)/verzorger(s) konden je schoolkosten altijd betalen van de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Na je 18e krijgen zij dat geld niet meer.

Maar zit jij op dat moment nog bij ons op school? Dan kom je in aanmerking voor een tegemoetkoming scholieren. Dit is geen lening, maar een gift. Je hoeft het geld dus niet terug te betalen.

Een tegemoetkoming scholieren moet je zelf aanvragen. Dat doe je bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs): www.duo.nl. Je ontvangt het geld op je bankrekening.

BEWINDVOERING MENTORSCHAP EN CURATELE

VOOR DE WET ZIJN MENSEN VANAF 18 JAAR MEERDERJARIG EN HANDELINGSBEKWAAM. DAT BETEKENT DAT ZE ZELF VERANTWOORDELIJK ZIJN VOOR ALLES WAT ZE DOEN. SOMS IS IEMAND NIET VOLDOENDE HANDELINGSBEKWAAM. ER ZIJN 3 SOORTEN MAATREGELEN OM IEMAND DAN TE BESCHERMEN.

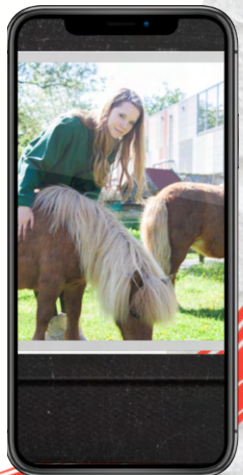
BEWINDVOERING LUKT HET NIET GELDZAKEN TE REGELEN? DAN KAN EEN BEWINDVOERDER DIT VOOR JE DOEN.

MENTORSCHAP LUKT HET NIET TE BESLISSSEN OVER PERSOONLIJKE (NIET-FINANCIËLE) ZAKEN TE NEMEN ZOALS GEZONDHEID, VERZORGING OF BEGELEIDING? DAN KAN EEN MENTOR DEZE BESLISSINGEN VOOR JE NEMEN.

CURATELE ALS BEIDEN NIET LUKKEN, DAN KAN EEN CURATOR DIT VOOR JE DOEN. IEMAND DIE ONDER CURATELE STAAT IS HANDELINGSONBEKWAAM

HULP
NODIG?

School en **MEE** kunnen je hierbij helpen

WONEN

HET DUURT VAAK LANG VOOR JE IN AANMERKING KOMT VOOR EEN LEUKE STUDENTENKAMER OF EEN APPARTEMENT. DAAROM IS HET VERSTANDIG OM JE IN TE SCHRIJVEN ZODRA JE 18 JAAR WORDT. DAT KAN OP EEN KAMERSITE OF BIJ WONINGNET: WWW.WONINGNET.NL.

Woonlasten

IN EEN HUIS WONEN KOST ELKE MAAND VEEL GELD. JE MOET BETALEN VOOR HUUR, WATER, GAS, LICHT EN INTERNET. WE NOEMEN DEZE KOSTEN WOONLASTEN.

Huurtoeslag

SOMS BETAALT DE OVERHEID EEN DEEL VAN DE KOSTEN VAN EEN HUURHUIS. DIT NOEMEN WE HUURTOESLAG. JE ONTVANGT DEZE TOESLAG OP JE BANKREKENING.

DE HOOGTE VAN DE HUURTOESLAG HANGT AF VAN JE INKOMEN. HOE MEER JE VERDIENT, HOE MINDER JE KRIJGT. HUURTOESLAG KUN JE AANVRAGEN BIJ DE BELASTINGDIENST: WWW.BELASTINGDIENST.NL

BEGELEIDING IN THUISSITUATIE

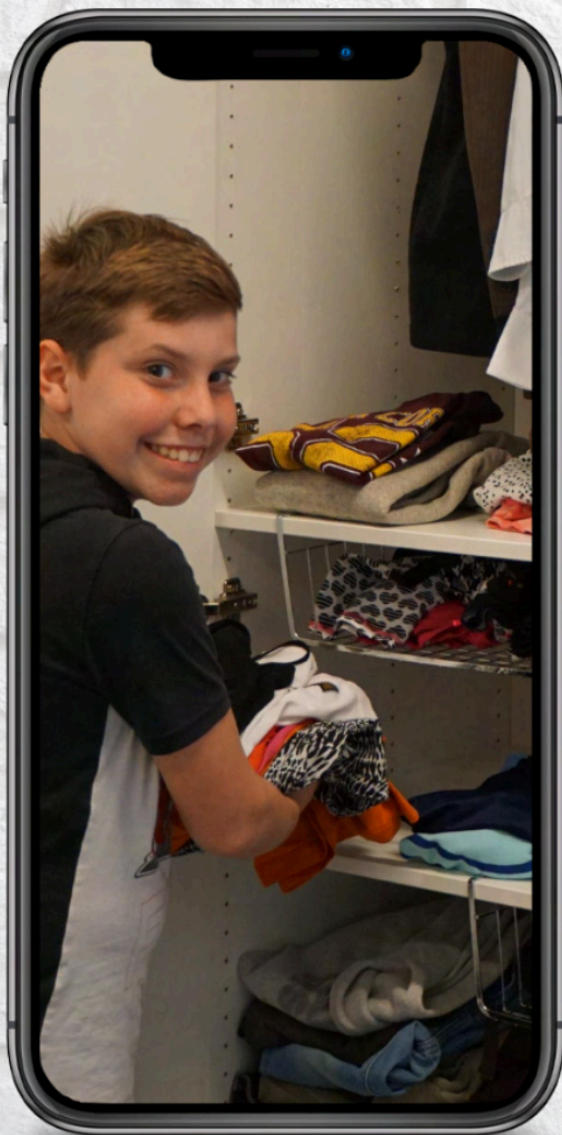
15

Misschien heb je naast begeleiding op je werk ook begeleiding in je thuissituatie nodig. Daarvoor is er de volgende mogelijkheid

Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning)

Het doel van deze wet is om je te helpen zodat jij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunt blijven wonen. Je kunt ook worden geholpen om andere mensen te blijven ontmoeten. Bijvoorbeeld bij vrijetijdsbesteding.

Je kunt deze voorziening aanvragen bij het Sociaal Plein van de gemeente waar je woont.

VERZEKERINGEN

16

Zorgverzekering

Iedereen in Nederland moet een zorgverzekering hebben. Deze verzekering betaalt de kosten als je ziek bent of medische zorg nodig hebt.

Als kind ben je meeverzekerd met je ouder(s)/ verzorger(s). Maar dat verandert als je 18 wordt. Binnen één maand na je 18e verjaardag moet je zelf een zorgverzekering afsluiten. Je moet hier maandelijks een bedrag voor betalen. Het afsluiten van een zorgverzekering is verplicht.

Je kunt verschillende pakketten kiezen. Alleen het basispakket is verplicht. Voor het basispakket hebben zorgverzekeraars een acceptatieplicht. Ze moeten je dus aannemen. Kijk voor informatie bijvoorbeeld op scholieren.nibud.nl/artikel/mijn-zorgverzekering/

Wil je uitleg?
Scan de QR-code met je camera app

Wil je uitleg?
Scan de QR-code met je camera app

Zorgtoeslag

Een zorgverzekering kost maandelijks heel wat geld. Soms betaalt de overheid een deel van de kosten. Dit noemen we zorgtoeslag. Je ontvangt deze toeslag op je bankrekening.

De hoogte van de zorgtoeslag hangt af van je inkomen. Hoe meer je verdient, hoe minder je krijgt. Zorgtoeslag kun je aanvragen bij de Belastingdienst. www.belastingdienst.nl.

HULP
NODIG?

School en **MEE** kunnen je hierbij helpen

WA-VERZEKERING

Een WA-verzekering is verplicht als je in het bezit bent van een auto, motor of scooter.

Deze verzekering vergoedt de schade als je met je auto, motor of scooter schade bij een ander hebt gemaakt

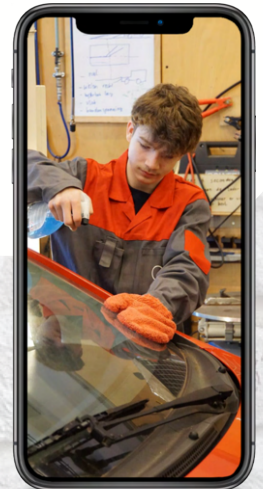
AANSPRAKELIJKHEIDSVZERZEKERING

Het kan gebeuren dat je per ongeluk iets kapot maakt wat niet van jezelf is.

Bijvoorbeeld wanneer je de telefoon van een vriend uit je handen laat vallen.

Of je veroorzaakt per ongeluk lichamelijke schade toe. Bijvoorbeeld wanneer iemand tijdens het sporten door jou onbedoeld gewond raakt. De aansprakelijkheidsverzekering dekt deze schade. Zolang je thuis woont, val je onder de verzekering van je ouder(s)/verzorger(s). Vraag aan je ouder(s)/verzorger(s) of zij een aansprakelijkheidsverzekering hebben. Als je niet meer thuis woont, moet je zelf een verzekering afsluiten. Deze verzekering kost een paar euro per maand.

Je bent niet verzekerd voor schades die met opzet is ontstaan

DONORREGISTER

18

1 juli 2020 is de nieuwe Donorwet ingegaan. Iedereen in Nederland vanaf 18 jaar komt dan in het donorregister. Je moet dan een keuze over orgaandonatie maken. Op de vraag of je donor wilt worden, kun je kiezen uit 3 mogelijkheden:

- 1. Ja**
- 2. Nee**
- 3. Iemand anders beslist**

Als je niets invult, staat er bij je naam 'geen bezwaar tegen orgaandonatie'. Dit betekent dat je automatisch donor bent.

Op www.donorregister.nl kun je je keuze invullen, bekijken of veranderen.

Op de website www.donorregister.nl wordt in een video alles over het donorregister uitgelegd

Wil je uitleg?
Scan de QR-code met je camera app

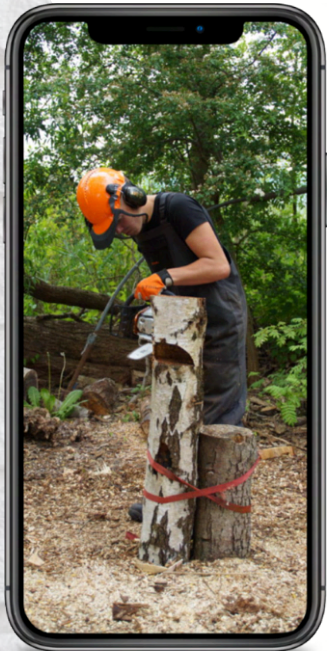
Werken en/of leren

Op het praktijkonderwijs kan je in het laatste schooljaar samen met je stagebegeleider en ouder(s)/verzorger(s) een beoordeling arbeidsvermogen aanvragen bij het UWV.

Afhankelijk van je mogelijkheden wordt een uitstroomtraject uitgezet: ga je werken en/of misschien toch verder leren?

Misschien kan je huidige stagebedrijf je toekomstige werkplek worden. In overleg met je stagebedrijf kijkt je stagebegeleider wat daarvoor nodig is. Daarbij kan hij/zij hulp krijgen van de gemeente.

Wanneer je stagebegeleider vindt dat beschut werk een beter uitstroomtraject is, dan zal hij/zij dat met jou en je ouder(s)/verzorger(s) bespreken.

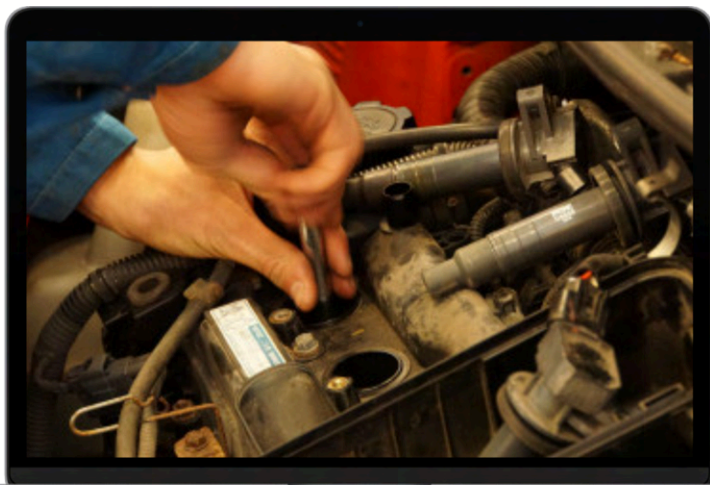
BEOORDELING ARBEIDSVERMOGEN

20

Als je van het praktijkonderwijs komt, kan het lastig zijn om werk te vinden dat bij jou past.

Dat kan komen doordat:

- > je lichamelijke klachten hebt**
- > je moeite hebt met leren**
- > je gedrag je in de weg zit**
- > soms gaat het om een combinatie van deze oorzaken.**

Bij het UWV vraag je een beoordeling arbeidsvermogen aan.

Het UWV bepaalt of jij opgenomen wordt in het doelgroep register, beschut werk nodig hebt of dat je niet kunt werken en een Wajong-uitkering krijgt.

Wij kunnen je begeleiden bij deze aanvraag, uiteraard na overleg met jou en je ouder(s)/verzorger(s).

WANNEER KOM IK IN AANMERKING VOOR...

21

WAJONG

Kun je nu en in de toekomst niet werken?
Dan val je onder de Wajong.
Je ontvangt dan geen salaris, maar een Wajong-uitkering.

BESCHUT WERK

Kun je werken, maar heb je daar veel begeleiding bij nodig? Dan krijg je een advies voor beschut werk.

DOELGROEPREGISTER

Kom je van de praktijkschool en ben je opgenomen in het doelgroepregister? De school probeert je te helpen bij het vinden van een passende werkplek.
Als je nog geen baan hebt, gaat een werkcoach van de gemeente samen met jou op zoek naar werk.

REGULIERE ARBEID

Kun je werken en ben je in staat zelfstandig ten minste het minimumloon te verdienen?
De school probeert je te helpen bij het vinden van een passende werkplek.

VERVOLGONDERWIJS

Heb je bij ons op school de entree-opleiding gehaald en wil je nog verder leren? Je mentor of decaan (Mevr. *van Schuppen*) kan je hierover adviseren.

LEREN: MBO

22

Je mag tot je 18e bij ons op school blijven.

Je kunt je diploma Praktijkonderwijs halen maar ook je diploma Entree-opleiding. (Mbo 1) Wil je Mbo niveau 2 gaan doen, dan kun je in overleg met je mentor en de decaan (Mevr. van Schuppen) naar het Mbo.

Veel opleidingen zijn er in twee vormen: BOL en BBL.

BOL

In de beroepsopleidende leerweg (BOL) ga je het grootste deel van de week naar school. Je loopt wel stage om praktijkervaring op te doen. Hoe vaak je op stage gaat, verschilt per opleiding. Het is minstens 20 procent van de opleiding, dat is gemiddeld 1 dag in de week.

Voor een BOL-opleiding heb je recht op studiefinanciering. Hiermee kun je de studiekosten betalen. Je hebt ook recht op een studentenreisproduct (OV-kaart).

Studiefinanciering en een studentenreisproduct vraag je aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs): www.duo.nl.

BBL

De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is een combinatie van werken en leren.

Meestal ga je 1 dag in de week naar school en werk je 4 dagen per week bij een leerbedrijf. Je ontvangt daarvoor salaris van het leerbedrijf. Voor een BBL-opleiding heb je dan ook geen recht op studiefinanciering. Je hebt ook geen recht op een studentenreisproduct.

Schoolkosten moet je zelf betalen.

School en **MEE** kunnen je hierbij helpen

NAZORG EN ACTIVITEITEN

Als je de school verlaten hebt, volgen we jou nog 2 jaar.

Dit noemen we nazorgplicht.

Avondschool

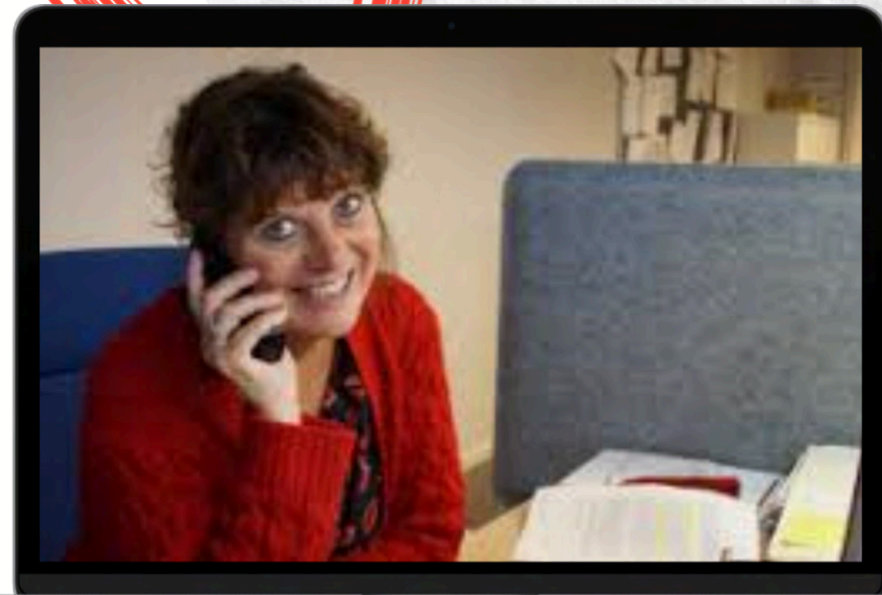
We willen graag weten of je werkt, een opleiding volgt of dat je thuis zit.

Je blijft welkom op school. Een paar keer per jaar is er een inloopavond voor oud-leerlingen.

Daarnaast kun je altijd op school terecht met allerlei vragen.

Je kunt hiervoor mailen met:

✉ avondschoon@segmentgouda.nl

Heb je vragen?

Voor nazorg kun je altijd bij ons terecht.

Daarnaast zijn er op de inloop-avond voor oud-leerlingen organisaties aanwezig die meer informatie kunnen geven over bijvoorbeeld:

- studiefinanciering,
- hulp bij het vinden van werk,
- formulieren van gemeenten,

Kunnen we je vraag niet meteen beantwoorden, dan vragen we het voor je na.

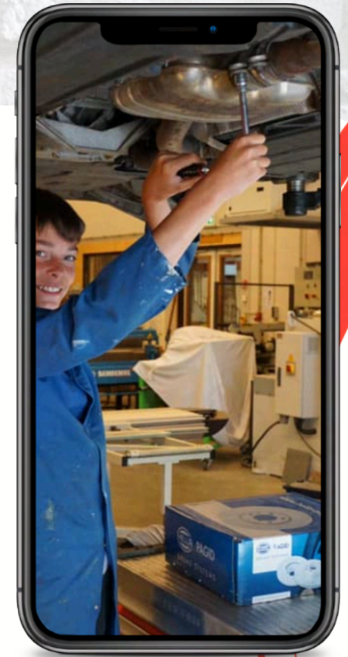
Wij hebben regelmatig contact met gemeenten en MEE voor raad en advies.

Daarnaast kun je natuurlijk zelf ook altijd terecht bij MEE en bij het sociaal plein van de gemeente bij jou in de buurt

We vinden het erg belangrijk dat oud-leerlingen een plek hebben waar ze altijd naar toe kunnen.

CHECKLIST

- DigiD
- Zorgverzekering
- Zorgtoeslag
- Aansprakelijkheidsverzekering
- WA-verzekering (als je een auto, motor of scooter hebt)
- Bankrekening
- Donorregistratie
- Ga je een BOL-opleiding doen? Vraag studiefinanciering en een studentenreisproduct (OV-kaart)aan
- Inschrijven bij woningnet of een kamersite
- Start met sparen. Wil je op vakantie of een nieuwe telefoon?
Heb je onverwachte uitgaven (bijvoorbeeld je computer gaat kapot, je huisdier moet naar de dierenarts). *Zorg voor spaargeld*
- Bewaar je diploma, getuigschrift en behaalde certificaten.
- Bewaar belangrijke documenten. Zoals de pin- en pukcode van je telefoon, contracten van abonnementen, rekeningen en garantiebewijzen.
- Kom naar de avondschool van GsG het Segment, daar krijg je automatisch een uitnodiging voor.

(BIJNA) 18

HANDIGE WEBSITES

www.18ennu.nl Informatie over wat je allemaal moet regelen als je 18 wordt.
www.belastingdienst.nl Voor het aanvragen van zorgtoeslag en huurtoeslag.
www.digid.nl Voor het aanvragen van een DigiD.
www.donorregister.nl Informatie over orgaandonatie.
www.duo.nl Voor het aanvragen van een tegemoetkoming scholieren of studiefinanciering.
www.mee.nl Informatie en plaatselijke adressen van MEE.
www.mijnoverheid.nl Website van de overheid.
www.nibud.nl Informatie over geldzaken.
www.uwv.nl Informatie over uitkeringen bij werkloosheid, ziekte en/of arbeidsbeperktheid.
www.woningnet.nl Informatie over (huur)woningen.

GSG HET SEGMENT

Praktijkonderwijs./ Mbo-1 opleidingen / Brancheopleidingen

van Bergen IJzendoornpark 43

2801 AB Gouda

0182-513620

info@segmentgouda.nl

Website GsG het Segment?
Scan de QR-code met je camera app

